

UNITAT 9. Llengua i societat

ESTUDI DE LA LLENGUA

Activitat 1 (pàgina 228)

Text A: lleialtat lingüística.

Text B: manca de lleialtat lingüística i autoodi, infravaloració de la llengua pròpia per part de la venedora.

Text C: autoodi.

Activitat 2 (pàgina 231)

a Resposta oberta.

b Text 1

- La imposició de la llengua dominant a l'escola: *...i el castellà en què calia dirigir-se a donya Josefina a l'escola.*
Cada vesprada, a l'eixir al carrer, ens acomiadàvem cantant «Adiós, que lo pase bien. Recuerdos para Sunín». Sunín era la filla de la mestra, i la mestra venia cada dia «de València» amb el tramvia.
- El procés de substitució lingüística. *Han passat bastants anys, en aquell barri o poble de la Torre es van quedar sense tramvia i gairebé sense valencià al carrer...*
- L'ús de la llengua en certs estrats socials. *En aquell poble o barri de València, només es parlava el castellà en dues o tres cases normals, entre elles la meua, en les de mitja dotzena de forasters (llavors se'n deia així, sense implicar cap ofensa: forasters, o castellans, o com màxim xurros, amb perdó, que era molt més descriptiu que despectiu), i en la família de don Marcelino Alamar. Però aquesta família no era normal sinó especial per molts conceptes: eren els únics verdaderament rics, il·lustres en la indústria i el comerç. Tenien diverses fàbriques amb xemeneies altíssimes, entre elles la que produïa el Flan Toledo, con azúcar y huevo, es murmurava que a casa seua hi havia deu quartos de bany, un per a cada fill (quan la simple aigua corrent era novetat pràcticament desconeguda al barri), i no se'ls veia mai pel carrer: eixien de casa amb cotxe i xofer.*

Text 2

- La impossibilitat d'usar la llengua pròpia a l'administració:
*Set vegades va fer cua,
set vegades va fer cua,
en presentar uns papers,
per no saber expressar-se,
per no saber expressar-se,
en llengua de forasters.*
- La imposició de la llengua dominant a l'escola:
*Però molt més va obrir els ulls
el xiquet del tio Canya
quan va sentir aquell mestre
parlant de manera estranya.*

*Aguantà càstigs i renyes
sens gosar d'obrir la boca
i la escola va odiar.*

- Els efectes de l'abandonament de la llengua pròpia:

*Cròniques del carrer diuen
cròniques del carrer diuen
d'uns néts que té el tio Canya
que són metges a València,
que són metges a València,
professors i gent lletrada.
Quan a estiu vénen al poble,
visiten el tio Canya
i el pobre vell se'ls escolta
parlant llengua castellana.*

- c Resposta oberta.

Activitat 3 (pàgina 235)

Resposta oberta.

Activitat 4 (pàgina 238)

Resposta oberta.

Activitat 5 (pàgina 241)

Resposta oberta.

Activitat 6 (pàgina 242)

- a Ensenyament:

- Garantir en els models d'escolarització diferents que, en concloure els estudis obligatoris, els alumnes coneguen les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana de manera suficient i en condicions d'igualtat, i aplicar criteris eficaços per a corregir les deficiències possibles que s'hi observen.
- Donar suport especial als programes d'escolarització que tenen el valencià com a llengua bàsica d'ensenyament.
- Garantir que tot el professorat que ocupe els llocs de treball d'educació infantil, primària i secundària tinga un coneixement suficient i adequat del valencià oral i escrit. I que això continue en la universitat.

Administració:

- Garantir el dret dels ciutadans d'usar i ser atesos en valencià en l'administració pública.

Mitjans de comunicació:

- Fer que la RTVV siga un verdader instrument de foment de la llengua, amb una programació en valencià de qualitat.

- Fomentar la publicitat en valencià i ajudar la premsa i els altres mitjans de comunicació que s'editen o s'expressen en valencià.
- Afavorir les indústries culturals en valencià i ajudar les entitats cíviques i culturals que prioritzen l'ús del valencià en les seues actuacions, especialment en les activitats predilectes dels joves.

Política:

- Tractar que tots els grups polítics sense excepció compreguen i acorden que els representants del poble valencià en les diferents institucions han de conèixer el valencià, estimar-lo i usar-lo.

b Resposta oberta.

Activitat 7 (pàgina 243)

a V	f V	k F
b F	g V	l V
c V	h V	m V
d V	i V	n V
e V	j V	o V

Activitat 8 (pàgina 243)

- a** La sociolingüística estudia el comportament dels parlants d'una llengua. A diferència de la lingüística, no té com a objectiu la descripció de l'estructura o la disposició de la normativa d'una llengua, sinó l'estudi de l'ús que en fa la comunitat a través dels seus agents: els parlants.
- b** Resposta oberta.
- c** Un conflicte lingüístic apareix quan dues varietats lingüístiques competeixen entre si i provoquen la invasió o el desplaçament d'una de les dues llengües o variants dels àmbits d'ús de l'altra.
- d** La substitució lingüística o la normalització lingüística
- e** El bilingüisme consisteix en l'ús alternatiu de dues llengües en un individu i, per extensió, en un grup social. El terme *diglòssia* s'aplica quan en una societat conviuen dues o més llengües; una té un rang sociopolític superior i uns usos elevats (culturals i institucionals), mentre que l'altra o les altres s'usen per a funcions informals (temes familiars, comunicació íntima o espontània, etc.), generalment orals.
- f** Resposta oberta.
- g** Resposta oberta.
- h** Llengua minoritària és la llengua dels parlants de la qual són minoria numèrica en un context determinat.
Llengua minoritzada és la que veu restringits els àmbits i les funcions en un territori determinat en benefici d'una altra llengua –la denominada llengua dominant– que pot ser minoritària en aquest territori.
- i** Normativització és la codificació ortogràfica, gramatical, lèxica.
La normalització lingüística és el procés social pel qual una llengua minoritzada esdevé el mitjà habitual de comunicació privat i públic, formal i informal, oral i escrit, en el conjunt d'una societat.
- j** Resposta oberta.